

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1:50

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izveniški nedelje iz
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ali ni to sramota?

Rimsko vprašanje je zdaj na dnevnem redu. Lahi proslavljajo jubilej zjedinjenja Italije, ki je bilo popolno takrat, ko so papeža oropali države in proglasili Rim za prestolnico novega kraljestva. Spomin na zjedinjenje Italije je tudi spomin na papežu prizadeto krivico.

Toda jedro rimskega vprašanja ne tiči v tem. Nasilje, storjeno leta 1870., bi se bilo dalo pozabiti, ako bi bila laška vlada pokazala kdaj resno voljo popraviti, kar se popraviti da in s papežem skleniti kompromis, ki bi bil za obe strani sprejemljiv. Na vsak način bi se moralo tako papežu kakor vesoljnemu katoliškemu svetu, kateremu kot poglavar cerkve načeljuje, garantirati toliko svoboda in neodvisnost in toliko varstvo pred vsakršnimi žalitvami, da more svoj visoki posel izvrševati neovirano in kakor zahteva njegovo dostojanstvo; žalivce bi moral zasledovati kraljevi prokurator.

Ko je Vittorio Emanuele II. zasedel Kvirinal, je sam dobro čutil, da je treba v tem oziru nekaj storiti. Dal je celemu svetu svojo kraljevsko besedo, da odprava papeževe politične oblasti ne bo imela nobenih posledic glede na njegovo duhovno dostojanstvo in svobodno izvrševanje najvišjega cerkvenega pastirstva. Parlament je nato sklenil garancijsko postavbo, s katero je proglasil v imenu vsega laškega naroda, da je oseba papeževa nedotakljiva in da se imajo žalitve proti njemu smatrati za enake razžalitvam, naperjenim zoper Njegovo Veličanstvo kralja!

Jasno je, da bi bilo, če bi bila laška vlada določila garancijske postavbe dejansko tudi izvrševala in se v njihovem duhu ravnila, prišlo polagoma do sporazuma med Vatikanom in Kvirinalom kljub temu, da papeži garancijske postavbe niso priznavali, ker niso priznali izvršenega dejstva. In res, so se za vlade »kralja kavalirja« — il re gentiluomo — Umberto II. začela tajna pogajanja med Svetlo Stolic in kraljevsko hišo, ki so se sicer nazunaj tajila, a so že precej napredovala; znano je, da je plemenita kraljica Margherita tudi osebno z rajnim Leonom XIII. govorila.

Zdaj pa se je nekaj zgodilo, kar je, kakor blisk z neba, ostro osvetlilo vso situacijo v novem kraljestvu — kralja

Umberta II. je ravno takrat, ko je bil najbolj pripravljen skleniti trajen mir z Vatikanom, zadelo bodalo Caserija! Javna tajnost je, da so se tega najbolj tisti razveselili, katerim je bila odjenljivost »kralja kavalirja« skrajno neljuba — članom lože, ki do današnjega dne šteje vse ministre in dvorne uslužbence med svoje člane, tiste lože, ki je že neštokrat v svoje namene najemala ljudi, večje spraviti nasprotnike s sveta z bodalom ali bombo . . . In nekaj silno značilnega je to, da je novi kralj Vittorio Emanuele ubral popolnoma nasprotno pot kot njegov rajni oče v zadnjih letih svojega življenja. Strogo katoliška kraljica mati Margherita se rimskega dvora ogiblje in kralj stoji popolnoma pod vplivom najzagrizenejših frama-sonov. Najbolj jasno se je pokazalo to takrat, ko je loža sklenila vreči dozdaj vedno zmernoliberalni rimski magistrat in postaviti na županski stolec, ki ga je dozdaj redno zasedal potomec starega rimskega plemstva, na Angleškem od Judinje rojenega nezakonskega sinu republičana Mazzinija, Ernesta Nathana, ki se laščine ni dobro vešč, pač pa eden najzagrizenejših pristašev internacionalnega masonstva. V to kandidacijo je novi kralj privolil, za Nathana so s kraljevim dovoljenjem šli glasovat vsi dvorni uslužbeni. Zato pa uživa novi kralj tudi čast, da ga posečajo socialnodemokratski voditelji in mu pojo po svojih listih ob vsaki priliki slavošpeve.

Ni čudno, da je spričo tega postal tudi položaj Svetega Očeta vednoljubno nevdržljiv in da je danes tak, da je sramota za ves katoliški svet. Treba je to jasno in ostro osvetliti, da se spozna hinavščina liberalnega časopisja, ki se iz vjetništva papeža v Vatikanu norčuje. **Da, ni! avinjonško suženjstvo papežev ni bilo tako žaljivo kakor je sedanje vjetništvo v Rimu!**

Pomislimo! Papeži so, odkar je Sveti Peter zasedel svojo stolico, škofi v Rimu. In današnji papež ne more stopiti v svoje lastno škofovsko mesto, ne da bi bil izpostavljen insultom soderge in čisto gotovo je, da bi ga tak poizkus brez varstva stal tudi življenje! Kdor je kdaj pri kaki gior-danobrunski manifestaciji videl te postavbe, bo to razumel. To so potomci tistih, ki so hoteli svojčas vreči truplo Pija IX. v Tiberu.

Kako je prišlo do tega? Rimski meščan je vendar dobra duša, Vatikan daje mestu največji del dohodkov, pa

peževo osebo Lahi splošno spoštujejo, odkod torej taki pojavi? **Ker se v izvestnem delu prebivalstva sovražstvo do papeža sistematično goji** in to ne brez krivde in vednosti tiste vlade, ki je dolžna izvajati garancijsko postavbo!

To je, kar smo hoteli predvsem naglasiti.

Garancijska postavba zagotavlja papežu vse, pa tudi in vse varstvo, ki gre suverenu. Zdaj pa kdo enkrat pogled tiste vojake rimske garnizije, ki jih vlada ob priliki kakkega papežkega mašniškega jubileja ali podobno pošilja pred Petrovo stolnico vzdrževati red in mir! Kakor da so dobili povelje, da se kolikormogoče slabo oblečejo: tako umazani in zanemarjeni so. Nasprotno pa se jih vidi v paradi pri slavnostih silno dvomljivega značaja. To je malenkost, kaže pa duha, v katerem izvršujejo laške oblasti garancijsko postavbo.

Nadalje izhaja že leta in leta teden za tednom v Rimu list »Asino«, ki nič drugega ne piše kakor da Svetega Očeta pobalinsko žali in objavlja o njem slike, kakor bi si jih največji prasec ne mogel grših izmisliti. Vkljub temu pa, da garancijska postavba določa, da se morajo žalitve nasproti papežu ravnotako zasledovati, kakor one proti kralju, se vlada ne gane proti listu in uredniku, znanemu socialističnemu poslancu Podrecca, slovenskemu renegatu iz Primorskega, ki ga nekateri listi jako primerno pišejo Po-dreka. Ko so pošteni zmernoliberalni Lahi, katerim je ta človek gnjus, energično zahtevali, da ga roka pravice prime, je kraljevi prokurator ravno takrat začel postopati, ko je bil parlamentarni odsek, ki je imel o odločitvi postopati, »slučajno«, kakor so potem pisali, sestavljen iz takih poslancev, da se je s pičlo večino moglo skleniti, da se moža ne izroči. Ni čudno, da poštena laška javnost iz teh in podobnih dogodkov sklepa, da vlada sama vse te lumparije namenoma podpira.

Potem se je v Rimu ustanovilo društvo »Giordano Bruno«, ki si je postavilo izrečno za namen papeža provocirati in žaliti ter mu Rim, njegovo škofijsko stolico pristuditi. Društveni dom so zato nalašč postavili nasproti Vatikanu, v tem domu se je izlegel tudi Ernesto Nathan, in ko je ta pritepenec prvih v vladno pomočjo zasedel častitljivi rimski županski stolec na Kapitolu, kjer so preje stolovali najstarejši plemiči Evrope, je izpustil po svojih maniri pederzen govor, češ, da bo že tako vladal, da »možu v Vatikanu« tu-

di njegovi švicarji ne bodo nič pomagali! Vlada je k temu molčala.

O najnovejši žalitvi, ki je prišla iz ust rimskega župana, ne govorimo; zadosti se je že o onih besedah pisalo in vsi zavedni katoličani sveta so ogorčeno protestirali. Vredno pa je se spominjati, kaj je na to laški minister za zunanje zadeve marchese di San Giuliano odgovoril. Ta minister kralja Viktorja Emanuela je najpreje izjavil, da z zaničevanjem gleda na protestne izjave katolikov, drugič pa, da je, kar se je papežu zgodilo, zgolj notranja zadeva italijanske države, v katero se nima nobeden drugi vtikati! To se ne pravi nič drugega, kakor: Rimskemu papežu, poglavarju vesoljne katoliške cerkve, duhovnemu vladarju toliko in toliko katolikov po cellem svetu, se sme v Rimu zgoditi kakoli, vse to ne more katoličanov absolutno nič brigati, naj je pri tem tudi dostojanstvo njihovega najvišjega pastirja prizadeto! Po tej izjavi bi smeli papeža v Rimu, da se drastično izrazimo, tudi obesiti, zgolj na laški vladni je, če hoče kaj proti temu storiti ali ne; če stori, dobro, če ne stori, to nikogar nič ne briga!

In zdaj vprašamo: Ali ni položaj, v katerem se Sveti Oče nahaja, res sramoten, poniževalen, razžaljav za ves katoliški svet, ali niso ogroženi vsi katoliški interesi? Ali ni sramota za civilizirano Evropo, da smejo s poglavarjem Sv. Cerkve razpolagati tisti ljudje, ki sledijo ciljem capina Garibaldija, ki jih vodijo anarhisti in ki so priznana najgrša sodrga, kar se je kdaj izvalilo v kakšnem kotu obljudene zemlje?

Brez vsakega dvoma je danes, da je namen laške vlade garancijsko postavbo sploh razveljaviti, da bi papež ne imel sploh nobenih privilegijev, ampak bi ga smeli kot rimskega »meščana« postaviti celo pred tribunal, kadar bi se jim zdelo, nadalje ga hočejo diplomatično izolirati in končno sploh spraviti iz Rima! **To vlada sama hoče, to hoče loža in vlada je takorekoč solidarično član lože!** Da hočejo garancijsko postavbo odpraviti in iz papeža narediti popolnoma »notranjelaško« zadevo, je povedal že frama-zon Chiossone l. 1907 v Parizu, diplomatično izolacijo papeža konsekvnetno zasledujejo; Francijo so že od njega odtrgali, zdaj bi radi še Portugalsko in Špansko, Avstrija pride pozneje na vrsto. Da pa hočejo papeža sploh iz Rima spraviti, to je izblebetal neki francoski frama-son, ki je izjavil, da je želja vsega svobodomisel-

LISTEK.

Obrekovanje.

P. L. Coloma:
(Dalje.)

Dolgo molčanje je sledilo, in vojvoda ni obrnil oči od časnikov, ne vojvodka od krasnega nihala, ki je potihoma udarjalo svoj enakomerni tiktak, ki tako hiti veselemu, ki je tako počasno trpečemu, tako strašno tistemu, ki čuti, da se mu pri njegovem enakomernem taktu bliža smrt. Dvakrat je odprla usta, kakor da misli nekaj reči, in dvakrat jih je zaprla s tisto pametno neodločnostjo, ki nikdar ne pride z besedo na dan, dokler ni pretehtano in premišljeno, kar hoče povedati. Končno se je nekoliko sklonila na divanu in je rekla, na videz čisto z navadnim izrazom:

»Povej mi no, Juanito, ali ni Pačika iz Askoéte mati tistega sluga, ki ga je Dieguito s sabo vzel?«

Vojvoda je odložil časnik in odgovoril z vso nevoljo, ki mu jo je dopuščala njegova medena narava:

»Ne govori mi o Karlistih, Klari-ta, če imena ne maram slišati od njh!

To je smešno, da naj se jaz trudim za Alfonza, obenem pa naj bom varuh in prikrivač za vso to baskovsko gospodo, samo zato, ker moja gospa vojvodka še ni prebavila karlistovskih juh, s katerimi jo že petdeset let oddojujejo.«

»Ali, človek . . . če te pa ničesar ne prosim . . .«

»Pa če bi me! . . . Tvoj stričnik Dieguito, pa ta tepec njegov sluga, to sta dva prava tičca . . . H karlistom preskočiti z dvaintridesetimi leti, pa polkovnik pri topničarstvu!«

»Kaj je hotel šestdesetega čakati?«

»Magari v osemdesetem, zmeraj bi bila neumnost! Tisti dan, ko je šel h karlistom, je bil zame njegov smrtni dan, in tako sem mu sam povedal v Biarritzu in pa njegovi ženi trapasti . . . Dieguito, sem mu dejal, zame si mir-tev . . . Kar je tvojega deleža, ti vse zapustim v testamentu . . . — kar je res, je res; vitežki je kakor noben drug! — tu imaš dvajsettisoč realov!«

Vojvoda je ošinil gospo z mogočnim pogledom in je nadaljeval z vsem ogorčenjem jeznega jagnjeta:

»Real je star španski denar, 24 v. če se ti kaj zgodi, in v Bordeauxu odprt kredit na moje ime . . . Če kaj potrebuješ, piši; ampak zapomni si, za tvojega strica si mirtev! . . .«

»In ko sem mislil, da mi bo gospod stričnik skesan pred noge padel, pa . . . karlist, pa se mi zasmeja in me začne objemati . . . E, vselej kadar se spomnim na to, mi kri zavre. Zakaj to me je najbolj jezilo: da ko se je on smejal, sem se jaz pa srdil! . . .«

Tudi vojvodka si ni mogla kaj, da se ne bi smejala možu, ki se je tako bahal s strogostjo, in ker je brez dvoma izvedela, kar je mislila izvedeti, je vzela zmize knjigo z žametastimi oplatini in srebrnimi zapenci.

»Dobro, pa ne govorimo več o karlistih . . . in pusti me, da v miru preberem svoje poglavje Kempčana.«

Vojvoda je uprl v ženo oči s pogledom, s katerim je Jupiter pretresal Olimp, in je strogo odvrnil:

»Če je notri nauk, ik pravi, da mora politična doslednost stati nad ljubeznižo do neumnih stričnikov, naj ti bo za pouk.«

»Za današnji večer,« odgovori vojvodka mirno in odpre knjigo, da bi brala tega-le: Da morajo debeli in pametni stari ljudje malo jesti in zgodaj lež iti . . . — »Hočeš, da ti ga preberem?«

II.

Pri fari je ura udarila dvanajst in oznanila revnim in bogatim, da imajo en dan življenja manj, in da so zato

štiriindvajset ur bližje onemu drugemu večnemu dnevu, ki nima nobenega večeraj, da bi se jokal nad njim, in nobenega jutri, da bi se ga v strahu bal.

Tedaj je stopila vojvodka v svojo sobico, rešena vojvodovih sitnosti; takoj je odpravila dekle in odklonila vso postrežbo. Ko je bila sama, se je nagnila prikazala na njenem obličju neprikrita žalost in razburjenost. Z veliko naglico je odprla skrinjo iz mahagonija, vzela ven več srajc iz najfinejšega blaga, in se par drugih reči iz platna, da bi bilo za obveze. Zložila je vse skupaj in dela na sreda več steklenic z arniko in balzamom in majhno ranocelsko skatljico z obvezili, ter vse skupaj povila v veliko svileno ruto. Potem se je ogrnila v veliko temno haljo, ki je bila nepremočljiva, na glavo si je pa dela črno ruto iz najfinejše volne. Vzela je zavoj in previdno odšla iz sobe; luč je ugasnila in vrata za seboj zaklenila.

V celi hiši je že kraljevala tišina in tema: gospa se je tiho plazila ob zidu in stopala skozi hodnike, po prstih, naprej sklonjena, prosto roko predse; pri vsakem koraku je obstala in poslušnila, če bi jo kak oddaljen šum opozoril na nevarnost, da jo opazijo. Njene plašno odprte oči so gledale tiste

stva, da bi se jubilej zavzetja Rima leta 1920 praznoval v Rimu brez papeža. In za vsem tem stoji laška vlada sama! Nič čuda, če se je Sveti Oče pretekle dni nasproti nekemu vladiki izrazil: »Ubique tristitia, nullum solatium!« Povsod žalost, nobene tolažbe!

Potem pa se upajo liberalni listi katoličanom očitati, da položaj Svetega Očeta pretiravajo, češ, da se mu godi dobro. Kaj pa še hočejo? Da bi smela od socialistov in podrekovcev nahujšana pakaža v Vatikan vdreti? Pisanje liberalnega časopisa je frivolno, zasleduje pa namen javnost o dejanskem položaju papeža slepiti, dokler bi se ne zgodilo, kar se po načrtih svobodomiseltva ima zgoditi. V kompromisu na Laškem, odkrito rečeno, ne verjamemo, ker je radikalizem zmernoliberalne elemente že zadušil. Edina rešitev bi bila, če se laški katoliki zares organizirajo, namesto da bi se medseboj za prazen nič pulili.

To je resnica o položaju Svetega Očeta v Rimu.

• ODSTOP NAČELNIKA BOSENSKE DEŽELNE VLADE.

Iz Sarajeva poroča »Naše Jedništvo«, da je kljub vsemu demontirano gotovo, da odstopi načelnik bosenske deželne vlade, general pehote pl. Varesanin. General, ki je star 70 let, je že vložil prošnjo za vpokojitev, a je še niso rešili.

SPOR MED ŠPANIJO IN VATIKANOM.

Madrid, 2. marca. Ministrski svet je včeraj v nenavzočnosti finančnega ministra sklenil odgovor na noto Vatikana. Splošno se domneva, da pomeni ta nota končni prelom diplomatskih odnošajev med Španijo in Sveto Stolicco.

Nova francoska vlada.

Je sestavljena sledeče: Emanuel Monis, 65 let star, odvetnik, ministrski predsednik in notranje zadeve; pravosodje: Antoine Perrier; zunanje zadeve: Cruppy; vojno ministrstvo: Berteaux; mornariške zadeve: Delcassé; finančno ministrstvo: Caillaux; naučno ministrstvo: Steeg; javna dela: Dumont; trgovsko ministrstvo: Massé; poljedeljstvo: Panis; kolonialno ministrstvo: Messimy; celavska oskrba: Boncour. Novo ministrstvo je po svoji sestavi sovražno katoličanom. Značita ga bogati Berteaux in pa znani Delcassé. Berteaux je kljub svojemu bogastvu velik prijatelj socialistnih demokratov. Bil je že minister pod Combom in je kot tak nastopal proti katoliškim častnikom v armadi. Novi francoski vojni minister pripada najhujšim petelinom kulturno - bojne framacoske protikatoliške drhali. Novi ministrski predsednik sam pripada radikalnim socialistom, ki hočejo z novim bojem proti katoličanstvu obdržati svoje mandate. Delcassé ni sicer postal zunanji minister, a kot mornariški minister bo tudi, kakor sodijo, vodil zunanjo politiko, ker je zunanji minister

stotere čudne svite, ki se prikazujejo v temi; slišala je oni nerazločni šum, ki bolj spominja kakor moči nočno tišino in pred njo so stopale one nemirne slike, ki vstajajo v domišljiji ob nervoznem vplivu strahu.

Končno je prišla v pritličje, ki je bilo odločeno samo za sprejeme; ker ni bila več tako v strahu, da bi jo opazili, je začela prosteje stopati. Z rokami je otipala veliko in bogato rezljano omaro iz lesa, ki je stala v kotu v predsobi; iskala je s prsti in zadela na neka vrata, ki jih je prav na tihoma odprla. Tu je bila kapelica; porcelanska svetilka v podobi rdečega tulipana je gorela pred podobo Device, ki je stala na oltarju; podoba je v svojih lepih rokah držala krasen čipkast robec, ki ga je imela vojvodka pri poroki; zraven pa okoren molék, ki je bil pa zelo dragoceno nabran. To je bil častitljiv spomenik te družine in je bil nekaj last sloveče pradedinje, ki so ji rekli sveta vojvodka; umrla je v sluhu svetosti pri bosih karmelitaricah. Vojvodka se je bolj vrgla kakor pokleknila na ebenov klečalnik z zametastimi blazinami, skrla obraz med krčevito stisnjene roke ter kratek čas molila. Potem je prižgala štiri velike sveče, ki so stale na oltarju v težkih srebrnih svečnikih; uprla je v Devico pogled, v katerem sta se brala obenem tesnoba in upanje, ter snela iz njenih rok dragoceni molek in si ga dela okrog vratu, tako da se je skril med gubami v halji. Potem je stopila iz kapelice in pustila tiste luči prižgane kot živo podobo svojih prošelj Materi božji.

(Dalle.)

Cruppi še nepopisan list in velika politična ničla. Delcassé je bil že francoski zunanji minister pod Dupuyem, Waldeck Rousseauom, Combom in Rouvierjem. Zasledoval je politiko zveze z Rusijo in s Francosko in pripada tistim francoskim politikom, ki bi radi vrnili Nemcem udarce, ki so jih zadali Nemci leta 1870/71 Francozom. Malo je manjkalo, da ni došlo leta 1905 do vojske z Nemci, a njegovi ministrski tovarši so v viharji seji dne 6. junija 1905 preprečili vojsko. Nemški listi pišejo zaradi Delcasséja precej ostro proti Francozom. — Francoska se bliža novim časom. Svobodomiseltci hočejo zopet preganjati katoličane, najboljše francoske državljane, Delcassé bo pa že skrbel za to, da bodo Francozi v vedni nevarnosti vojske. Srednjeevropsko politično ozračje se je z novo francosko vlado pooblačilo.

Izpred sodišča.

Ij Navihan slepar pred deželnim sodiščem. Danes se je moral zagovarjati pred dež. sodiščem 24letni Makso Gantar, pristojen v Žiri, potnik, nestalnega bivališča. Obdolžencu, ki je videti zelo nadarjen, ni bilo mar, da bi se pošteno preživljal, marveč se je klatil po Kranjskem in lahkoverne ljudi opeharil za večje in manjše svote, kar se mu je tem lažje posrečilo, ker je znal sladko govoriti. Pri tem pa ni bil izbirčen, kajti prizanesel ni tudi takim, ki so ga dobro poznali. Ze lansko pomlad in poleti je prišel večkrat v Ruperjevo gostilno in Logu in jel krčmarju Janezu Ruperju govoriti, da bi bilo dobro, če bi obdolženec v njegovi hiši otvoril trgovino s špecerijskim blagom. V svrhu naročila blaga je prosil Ruperja posojila in res mu je dal ta 110 K, njegova žena Marijana pa 5 K. To posojilo je pa prejel le radi tega, ker je upniku pokazal neko pismo, podpisano od Antona Mravlje in Antona Sedeja iz Žerovskega vrha, v katerem se ta zavezuje bita poroka za obdolženčev dolg. Kmalu potem si je obtoženec izbral drugo žrtev v osebi Helene Pečovnik, kateri je izvalil 200 K pod pretezo, da bode šel k Salezijancem na Rakovnik. Seboj je pripeljal svojo sorodnico Katro Mravlja, katera se je zavezala to posojilo pravočasno vrniti. Katarino Lukančič v Žibersah je opeharil za 10 K na posojilo in ji zastavil gramofon, ki pa ni bil njegov. Obdolženec je večinoma nastopal kot provizijski agent in sprejemal naročila imenom raznih tvrdk, a ni bil pooblaščen za sprejem nakupnin. Kazal je ljudem vzorce, posebno križe z godbo in svete podobe in gramofone. Da je ložje stranke opeharil za nakupnine, navedel je nižje kupnine, kakor so bile v resnici. Vse te slučaje tu navesti, bi bilo odveč. Sleparil je pa ljudi tudi na ta način, da nabira za Salezijansko cerkev na Rakovniku denar ter da se bodo brale sv. maše za duše darovalcev. Nekaterim je pa pravil, da se bodo opravljale molitve v poslednji uri. Največ žrtev je Makso Gantar prevaril z obljubami, da jim bode preskrbel povečanje fotografij. Navajal je tako smešno nizke cene, da je opeharil celo vrsto lahkovernih ljudi. Prejel je od njih fotografije in druge slike in manjše predmete. Obdolženec ni imel namena, da bi bil naročnikom ustregel, marveč njemu je bilo le za denar. Gantar je pisal iz Studenca pismo tvrdki Anton Dolenc v Logatec, češ, naj mu tvrdka pošlje tri zaboje raznega žganja na trgovino Gantar in Zurgo v Kamniku. Tvrdka je temu naročilu ugodila in poslala za 135 K naročenega blaga. Ker pa take tvrdke sploh v Kamniku ni, se za pošiljatev ni nihče brigal in je vzela tvrdka blago nazaj. Gotovo bi bil pa Gantar na kak zvit način prejel blago, da ni prišel v par dneh potem v roke pravice. Na enaki način je hotel opehariti čipkarico Marijo Slabe iz Otaleža, kateri je pisal, da ima trgovino v Ljubljani ter da rabi letno za več tisoč kron čipk. Naročil jih je za kakih 100 kron, katerih mu pa čipkarica ni poslala, zdelo se ji je namreč sumljivo, da jih je naslovil poste restante v Ljubljani. Obdolženec teh goljufij noče priznati in trdi, da je vedno ravnal pošteno. On pravi, da je bil v Rodni na Dolenskem šest tednov v Salezijanskem zavodu, da pa ni mogel tam ostati. Poklicanih je v tej zadevi 40 prič.

Podivjan bogokletnež. Franc Zagar, 21 let star, iz Iške vasi, sedaj hlapec v Ljubljani, je prišel okoli popoldne dne 23. decembra m. l. na Kugovo dvorišče. Bil je precej pijan: začel je razgrajati, ker je začel priklenjen pes, kateremu se je preveč približal, hudo renčati. Začel je upiti, da bo psa ubil. Ko ga je začel Kuga miriti, je začel še nad njim kričati in po tehtnici razbijati. V divjo jezo ga je spravilo, ko

sta ga Kuga in hlapec za roke prijala, nakar je prvega v desno nadlehtje ugriznil. Kuga je zbežal, a Zagar za njim, ko je pa našel vrata zaprta, je udaril po durih Lavtarjevega stanovanja tako močno s pestjo, da je zlomil križ in razbil štiri šipe. Potem je vrgel kamen v kuhinjo, kjer sta se dva domača fantiča nahajala. Kamen je priletel na štedilnik in prevrnil kosilo. Na dvorišču je razbil neki umivalnik in poškodoval vrata pri Kugovem stanovanju. Ko je prišel mestni stražnik ponj, se mu ni upiral; ko pa do trga Tabor prideta, steče. Vendar se je stražniku posrečilo ga dohiteti. Sedaj se je pa Zagar aretiral s tako silo uprl, da so imeli trije stražniki in en mitničar z njim dosti posla, da so ga mogli ukleniti; pri tem je pa brcal in grizel okoli sebe in zmerjal stražnike ter Boga in Marijo preklinjal. Obdolženec pravi, da je bil takrat tako pijan, da se ne ve na ničesar spominjati. Da ta zagovor ne odgovarja resnici, sledi že iz tega, da je stražnike po številkah pravilno nazival. Ker je bil že Zagar večkrat predkaznovan, obsojen je bil na 15 mesecev težke ječe.

Preseneljiva rodbinska žaloigra v Rožni dolini.

Včeraj ponoči se je pričelo govoriti po Ljubljani, da je v Rožni Dolini usmrtil neki mizar svoja dva sinčka in sebe. Govorica je bila utemeljena, dasi ne v celotnem obsegu. Dejanski položaj je sledeč: Mizarski pomočnik vdovec Matija Vehar, stanujoč v Rožni Dolini št. 182, je prerezal z britvijo svojima sinčkoma Jožku in Viktorju vrat in nato tudi sebi prerezal vrat. Viktor je že umrl in leži v mrtvašnici, morilec Matija Vehar je bil sinoči z rešilnim vozom prepeljan v bolnišnico ljubljanskega deželne sodišča, sin Josip pa leži nevarno ranjen v ljubljanski bolnišnici.

Rodbina Vehar.

V preiskovalnem zaporu zdaj zaprti Matija Vehar je bil rojen dne 2. februarja 1864. leta v Ledinah, pristojen je v Žiri. Z morilecem znani občinski tajnik šentviško-glinške občine g. Jožef Gantar pozna morilca že od mladih dni, opisuje ga, da je bil, ko je bil še mlad, fin, dober človek, priden delavec. Mizarstva se je izučil v Žireh. V Idriji je bil delovodja pri mizarski tvrdki Kogej. Pozneje se je preselil v Rožno Dolino. Bil je oženjen, oče 8. marca 1901 rojenega Josipa in 8. marca 1906 rojenega Viktorja. Žena mu je umrla pred kakimi tremi leti. Vehar ni bil posebno zadovoljen v zakonu in je nasproti Gantarju enkrat tožil, da žena zapravlja. Po ženini smrti Vehar ni redno živel. Gantar mu je svetoval, naj se zopet oženi, da bo zopet prišel v redne razmere. Zadnjič je govoril z Veharjem na pustni torek. Po mnenju gospoda Gantarja Vehar ni mogel biti popolnoma normalen.

Zakaj je storil Vehar grozno dejanje.

Matija Vehar je po ženini smrti začel v slabo družbo. Pohajal je po gostilnah, popival in delal dolgove po trgovinah, dokler mu niso hoteli nič več dati na upanje, ker ni plačeval dolgov. Te dni mu neka trgovka ni hotela dati blaga na upanje, a ko je izvedela, kaj da je storil, je rekla: »Ko bi bila to znala, bi mu bila le dala blago«. Iz tega se sklepa, da je usmrtil Vehar svojega petletnega sinčka Viktorja in nevarno ranil Josipa, nato pa še sebe, zato, ker ni imela rodbina več kaj jesti...

Kdaj so doglali zločin.

Hiša, kjer je stanoval Vehar, je dvonadstropna. V njej stanuje več strank, večinoma delavci in delavke ljubljanske tobačne tvornice. Včeraj podnevi je bilo v Veharjevem stanovanju vse mirno. Otrok ni nihče čul in videl, tudi nobenega kričanja ali ropotanja. Vehar se je podal včeraj popoldne okoli desete ure pred hišo, videlo ga je neko dekle in Maks Božič, ki ga je še pozdravil in govoril z njim. Božič ni zapazil, da bi bil Vehar kaj ranjen, govoril je z njim čisto z navadnim glasom. Zvečer ob 7. uri se je pa podal Vehar k svoji sosedji, omoženi tobačni delavki Mariji Zupanci in ji rekel: »Pri nas bo vse hin.« Razgalil je nato svojo suknjo in ji pokazal okrvavljeni svoj vrat.

Ovadbna orožništva.

Rekel je nadalje Zupancevi, da je udrla zjutraj ob 1/2 5. v stanovanje neka baraba, ki da je prerezala sinčkoma in njemu vratove. Zupanceva je o tem takoj obvestila svojega moža, Miha Zupanca, ki se je takoj podal k orožništvu paznauit grozen čin.

Kako je izgledalo v morilčevem stanovanju.

Kakor blisk hitro se je novica o strašnem zločinu razširila po Rožni Dolini. Prihiti so sosedje. Morilec oče je ležal na postelji in pripovedoval radovednim sosedom in sosednjam svojo izmišljotino, češ, da je to storil neki barabež, ki je z nožem prerezal vratove sinčkoma in njemu. Takoj je prihitel na kraj zločina orožniški četovodja g. Alojzij Adamič, nekoliko pozneje pa g. orožniški stražmojster, ki je bil celi dan v službi.

Morilec tajni.

Vehar je tudi nasproti orožnikom zatiral, češ, da ne on, ampak neki barabež da je to storil. A dokazov je imelo orožništvo že preveč, da bi bilo to verovalo. Nihče ni klical na pomoč zločin naj bi se bil zgodil ob 1/2 5. uri zjutraj, a takrat so hišni stanovalci še čuli, ker je ležal v prvem nadstropju hiše na mrtvaškem odru umrli vpokojeni izprevodnik Alojzij Venier. Morilec ni Božiču, s katerim je govoril dopoldne, niti z besedico omenil, da bi se bilo kaj zgodilo. Poleg tega je pa še, dasi težko, izpovedal nevarno ranjeni Viktor, da je videl prejšnji dan očeta, ko je brusil britve. Usodepolne britve orožništvo ni moglo najti, ker jo je moral morilec skriti. Gospod orožniški stražmojster Horšak mu je nato zaklical v oči gled tolikim dokazom: »Vi pravite, da je to storil neki barabež, ali mislite, da boste imeli nas za norca? Vi ste storilec!« — Morilec je nato umolknil, ker je uvidel, da njegov izmišljeni govor ne drži in tako s svojim molkom priznal svoj grozni čin. Orožniki so nato aretirali morilca.

Kako je izgledalo v morilčevem stanovanju.

Veharjeva sinčka sta ležala, eden mrtev, drugi malo živ, na posteljah, ko so prihiti sosedje. Oba sinčka nista bila slečena, marveč oblečena, ko so prihiti sosedje. Morilec je pripovedoval, da je mali Viktor umrl že ob 10. dopoldne, torej nekako ob času, ko je govoril z g. Božičem. Postelje so bile popolnoma okrvavljene, krvava so bila tudi tla. Ležali so: mali Viktor v sredi, oče morilec in drugi sinček pa ob straneh.

Očeta v zapor, enega sinčka v mrtvašnico, drugega v bolnišnico.

Prihiti je na lice mesta tudi viško-glinški župan gosp. Oblak, ki se je takoj podal v Ljubljano z gosp. Tribučem po rešilni voz. Z rešilnim vozom so odpeljali nato orožniki morilca v zapor, sinčka Josipa pa v bolnišnico. Gospod župan Oblak je takoj naročil pri mizarskem mojstru g. Malavašiču krsto za že mrtvega Viktorja, katerega so odpeljali v mrtvašnico. Ob aretaciji je bil morilec popolnoma ravnodušen. Rani obeh sinčkov sta dolgi 5 do 6 cm. Morilec se pa ni težko ranil in bo kmalu okrevl.

Ranjeni Josip bil bolan.

Mlajši sin, zaklani Viktor, še ni hodil v šolo. Josip je hodil v III. b. razred viško-glinške šestrazrednice, a ga že dolgo časa ni bilo v šolo in drugo četrtletje letos sploh ni bil klasificiran, ker je bolehal na očeh. Pokopan bo Viktor na Viču jutri popoldne; ura še ni določena, ker sodnijske komisije danes dopoldne še ni bilo na kraju zločina.

Vehar socialen demokrat.

Morilec je pripadal socialno-demokratski stranki. Delal je doma za socialno-demokratsko »Mizarsko zadrugo«. Kadar ni pijačeval, je pridno delal. Sosedje pripovedujejo, da je razbijal včasih pozno v noč, ko je delal.

Kdaj se je zgodilo hudodelstvo?

To se ne more z gotovostjo trditi. Ko so prišli sosedje, je bil mrtvi sinček že trd, iz krvi, ki je tekla iz Veharjeve rane, se sodi, da je sebe Vehar ranil veliko pozneje, ko je prerezal vratove svojima sinčkoma. Ko so ga aretirali orožniki, je Vehar si še sam obul črevlje, dasi je tudi njegova rana nevarna. Orožniki so zaprli stanovanje. V Rožni Dolini in na Viču je zaradi groznega zločina vse ogorčeno in se huduje nad zločincem, ki ga je dovedla njegova lahkomišljenost in žganje in pa tudi pomanjkanje vere do tega, da je najbrže v obupu storil grozno hudodelstvo.

Dnevne novice.

+ Državni zbor sklican. Državni zbor je sklican k seji v sredo dne 8. marca. Prva točka dnevnega reda je poročilo o Pernersterferjevem predlogu glede na izprerembo društvene postave. Druga točka obsega poročilo poljedelskega odseka, kako dvigniti

pašnike in izboljšati travnike, o potrebi, da se zniža cena živinske in kuhinjske soli, o državni podpori, da se razširi uporaba umetnega gnoja; povzdiga preščereje, povzdiga živinoreje na Tirolskem, vreditev službenega razmerja pri agrarnih operacijah in o predlogu, kako ustanovljati preizkusne zavode za dobavo semen in o pospešitvi kmečkega pouka. 3. Poročilo justičnega odseka o odpravi zavoda javnih agentov in 4. razprava o še nepotrjenih volitvah.

Obletnica dr. Luegerjeve smrti. Obletnica dr. Luegerjeve smrti bo 10. marca. Tega dne bo nadškof koadjutor dr. Nagl bral v cerkvi sv. Štefana na Dunaju slovesen rekviem. Potem bo dunajski župan z podžupani in zapisničarji občinskega sveta, načelnikom mšečanskega kluba in magistrat. ravnateljem, položil na centralnem dunajskem pokopališču venec na Luegerjev grob. Magistrat bo predložil dunajskemu občinskemu svetu predlog, naj se postavi spomenik Luegerju pred magistratom na prostoru, ki je bil določen za cesarjev spomenik. Dalje se bo tudi predlagalo naj občinski svet dovoli k nabrani vsoti 300 000 K za Luegerjev spomenik prispevek v enaki visokosti. Občinski svet bo tudi razpisal nagrade v znesku 40 000 K za najlepše osnutke dr. Luegerjevega spomenika.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani že posluje. Hranilnica je pupilarno varna in kakor kažejo že dosedanja uspehi, ima pred seboj lepo bodočnost. Zanimanje za »Hranilnico kmečkih občin« je jako veliko, vsak dan kaže, kako splošno zaupanje uživa. Uradne ure ima »Hranilnica kmečkih občin« vsak dan od 8. do 12. ure; uradne — prostore pa ima v hiši »Zadružne zveze«, Dunajska cesta št. 32.

»Narod« nikdar ne laže in po krivici ne napada. V večeršnjem »Narodu« čitamo to-le izjavo:

Kaj je resnica! Notico pod naslovom v št. 48 »Slovenskega Naroda« popravljamo po došlih nam verodostojnih informacijah: Podjetnik g. Josip Lončarič ni prevzel dela podiranja Kobalove kleti v Idriji v svojem delokrogu, ker to delo vrši vodstvo deželno-stavbenega urada v svoji režiji, pod nadzorstvom svojega tehniškega organa. Ker pa deželno - stavbeni urad nima na razpolago niti delavcev niti orodja, je pozval stavbeni urad J. Lončariča, da mu odstopi nekaj delavcev in orodja, seveda proti plačilu. Znanja Lončaričeva trdka obstoji na Kranjskem že od leta 1862, tedaj se ne more govoriti, da je to tuja trdka in da odjeda kruh domačim obrtnikom, ker je trdka v svoji stroki osobito v cestogradnjah in v gradnji vodovodov edina domača trdka na Kranjskem. G. Lončarič ni nikak fušar, ampak v svoji stroki obče priznan in spoštovan strokovnjak. Ni tudi nikak radi dolgov kvitirani lajtnant, ampak je izstopil iz aktivne vojaške službe svojevoljno radi ženitbe, ker je prevzel gospodarstvo svojega posestva. Pridržal si je častniško čast tudi v rezervi in kot tak je vršil vojaške vaje. Obžalujemo, da se je tako krivičen napad na g. Josipa Lončariča urinil v naš list, četudi le v obliki citata iz tujega pisma.

V pojasnilo tega preklica omenjamo, da je »Slovenski Narod« te dni g. Josipa Lončariča nesramno žalil. »Narod« je nasedel intrigantu, ki je napisal kup izmišljotin, samo zato, da zadovolji svojim strastem. Najbolj žalostno za »Narodovo« pazljivost pa je, da je sam priznal, da je ono pismo, iz katerega je črpal svoj napad bilo — anonimno. Tako bi list, ki bi rad dajal drugim nauke o dostojnosti, ne smel postopati!

Obrambeno društvo. V prvi društveni seji se je izvolil sledeči odbor: Predsednik stolni dekan M. Kolar; podpredsednik dr. E. Lampe; blagajnik L. Smolnikar; tajnik F. Kerhne.

K novomeškemu polomu. Izstopila sta iz zdravstvenega zastopa novomeškega bivši župan g. Ogorevc in odbornik g. Karol Rozman. Govori se, da je g. Karol Rozman udeležen s 24 ti-soč K. Pri tem polomu je prizadetih z večjimi vsotami še cela vrsta oseb. G. Ogorevc je včeraj napovedal konkurz. Govori se, da je pobegli trgovec Hočev var pisal v Novo mesto pismo iz Brezmenca.

Kmetijsko predavanje. V nedeljo, dne 5. t. m., od 11. ure dopoldne dalje bode na Breznici predaval deželni sadjarski inštruktor M. Humek o sadjarstvu, zlasti o oskrbovanju sadnega drevja. — Isti dan od 3. ure dalje se bo vršilo enako predavanje na Koroški Beli.

Velika dedščina. Umrl je, kakor smo že pisali, pred nekako 40. leti v Alžiru neki Marko Novak, ki je zapustil okroglo 160 milijonov frankov. De-

diči se iščejo. Njegovi sorodniki se nahajajo v ribniški, dolenjevaški sodraški, bloški, velikolaški in velikopoljanski fari. »Slovenec« je poročal pred kratkim, da znaša zapuščina 60 milijonov frankov, iz originalnega pisma francoskega konzula pa se razvidi, da ista znaša 160 milijonov frankov.

En dan poročen. V ponedeljek se je poročil v Medani gospod Peter Marinič iz Biljane z Jožefo Mariničevo. Ali kratka je bila doba zakonske sreče, kajti v torek večer je bil nesrečni mladenič že na parah. Umrl je za vnetjem črev. Star je bil 26 let.

Oskar Nedbal — dirigent dunajske dvorne opere. »Lidove Noviny« poročajo iz Dunaja, da je nameraval novi ravnatelj dunajske dvorne opere, Gregor, pridobiti kot dirigenta dvorne opere znamenitega kapelnika Toscaninija. Ker pa ta sedaj biva v New Yorku, kjer bo ostal še dalje časa, namerava ravnatelj Gregor angažirati provizoričnega dirigenta, za čegar mesto prideta v poštev berlinski kapelnik Bloch in dunajski koncertni mojster Oskar Nedbal.

V Ljubnem na Gorenjskem predava v nedeljo 5. t. m. popoldne v Kat. izobraževalnem društvu dr. M. Božič o »nekaterih zanimivih duševnih pojavih«.

Železničarji vrgli iz skladišča transportnega kontrolorja. »Časopis Českeho Uretnictva Železničarji« piše iz Trsta: Ogorčeni železničarji so vrgli iz skladiščnih prostorov te dni transportnega kontrolorja Inglišca in nekaj uradnikov, ki so bili prisiljeni delati v skladišču čez uradne ure. Ubili so tudi nekaj šip, kar je zelo obžalovati. Če kdo izvršuje svojo službo po predpisih, po zakonu, mora zakon tudi spoštovati. Sicer pa ta incident dokazuje, kako obupani so tržaški železničarji. Prav bi bilo, če bi bil to primeren memento.

Iz »blašene« Srbije je pobegnilo te dni zopet 15 vojakov, ki so prbežali v Osjek. Dezerterji pripovedujejo, da sedaj vojaki v velikem številu beže iz Srbije, ker se z njimi slabo ravna in ne dobe plače. V Osjek došli srbski vojaški begunci se stalno nastanijo v Osjeku.

Pismonoše na smučeh. Poštno ravnateljstvo za Česko bo v prihodnji zimi pismonoše na deželi, ki opravljajo službo v goratih krajih, opremilo s smučmi. Doslej se je dostikrat zgodilo da zaradi snežnih zametov posamezne občine po dalje časa niso dobile pošto, ker so bila pota popolnoma zasnežena in je bila vsaka hoja nemogoča.

Meso so podražili tudi šentvidski mesarji in sicer za 16 vinarjev pri kilogramu. Prej je veljal 1 K 60 vin, sedaj 1 K 76 vin.

Pod železniški stroj skočil. Včeraj je na postaji Trnovo - Ilir. Bistrica 32 let stari železniški kurjač in izprašan strojevodja Julij Temerl iz Maribora skočil pod železniški stroj, kateri mu je odtrgal glavo. Vzrok samoumora ni znan. Nekateri pravijo, da je ločen od žene in da ga je to gnalo v smrt. Poroča se nam, da bo žena dala truplo prepeljati v Maribor. Preden je skočil samomorilec pred lokomotivo odhajajočega vlaka, je še rekel postajanačelniku: »Habe die Ehre, Herr Stationschef!«

Umrl je v Zagrebu g. Šandor Omčikus, inspektor »The Greshama«.

Slovenec umoril v Ameriki Slovence v spanju. O tem se nam še poroča: Policija je bila o umoru takoj obveščena in je Franceta Vršiča zasledovala. Ko mu je bila za petami, se je skril in utrdil v prazni utici. Policisti so ga pozvali, naj pride ven, česar pa ni hotel storiti, nakar so policisti pričeli streljati v utico in ko ga je ena kroglica zadela v koleno, se je udal in bil aretovan. Morali so ga prepeljati v bolnišnico. Kadar ozdravi, bode prišel pred porotnike. Pokojni Janez Zrimšek zapušča v domovini očeta, mater in štiri sestre, v Ameriki pa eno sestro.

Umrl je v Dubrovniku g. Anton Milic, star 74 let. Pokojnik je bil svojčas deželni poslanec.

Umrl je v Kostajnici v 68. letu svoje dobe bivši zastopnik Lavoslav Mašeg.

Ameriške vesti. Vsled zastrupljenja krvi je umrl v Barbentonu dne 2. februarja rojak Fran Bertonu v najlepši dobi svoje starosti. Star je bil 26 let. Pri delu se je zboldel z žebljem in to je povzročilo njegovo smrt. Pokojnik je bil doma z Iga pri Ljubljani in zapušča v stari domovini mater, brata in sestro. — Poročil se je v Snowdenu, Pa., g. Anton Pohle z gospico Franiko Milavec. — Umrl je v Rock Springsu, Wyo., 13. januarja rojak Fran Demšar za vročinsko boleznijo, star šele 30 let. Bil je doma nekje od Škofje Loke.

Umrla je v Trstu gospa Rozalija Dobčnik.

Slajerske novice.

Umrl je pri usmiljenih bratih v Gradcu č. gospod Anton Pintarič, kaplan v Rušah. N. v m. p.

Š Delo »velikih Slovanov«. Obolel je na mariborskem učiteljskem vadniški učitelj g. Stanko Marin. Na njegovo mesto je spravil veliki Slovan ravnatelj Schreiner zagrizenega nemškutarja R. Sernka iz Slovenske Bistrice. Ko se je poslavljajal dne 28. svečana v Slovenski Bistrici, je izjavil, da ima veliko upanja, da postane definitivno v Mariboru. Po Slovincu Fistravcu je utihotapil ravnatelj Schreiner na zavod Nemca Krena, po Slovincu Koprivniku Nemca Schiebla in po Slovincu Marinu pa nemškutarja Sernka. Lep voditelj slovenskih učiteljev na slovanski jug.

Umrla je v Celju gospa Neti Bevk rojena Zimnjak, soproga realčnega ravnatelja v Idriji.

Ljubljanske novice.

Ij Vabilo na občni zbor društva za zgradbo zavetišča v Ljubljani, ki se bo vršil v petek, 10. sušca, ali pa — če ta ne bo sklepčen — v petek, dne 17. sušca t. l., ob 1/2 6. uri zvečer v pritličju knezoškofijskega dvorca. Dnevni red: Poročilo, volitve, izprememba pravil. — Odbor.

Ij Somišljeniki in somišljenice se naprosajo, da naj naznanijo pisarni Jugoslovanske Strokovne Zveze, Dunajska cesta 32, I. nadstropje, hiša »Zadružne Zveze«, če morejo morebiti ob delavskem tečaju, ki bo od 5. do 12. t. m. sprejeti za prenočišče kakega udeleženca ali udeleženko. Pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze posluje ob delavskih od 9—12 dopoldne in od 3. do 7. zvečer, to nedeljo (5. t. m.) pa radi delavskega tečaja ob 8. do 12. dopoldne in od 1. popoldne do 7. ure zvečer.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi vse svoje člane, članice in prijatelje društva k predavanju g. dr. in dež. poslanca dr. Kreka, ki se bo vršilo danes v petek ob 1/2 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Podbojevi hiši št. 101 na Sv. Petra cesti. Ker obeta biti predavanje zanimivo, zato pričakuje odbor najštevilnejše udeležbe.

Ij Postni govori. Vsako nedeljo in praznik v štiridesetskem postu so popoldne ob drugi uri v cerkvi sv. Jakoba postni govori. Govoril bode mestni kaplan g. Peter Jane o »velikem prizoru Ljubezni«.

Ij Umrl so v Ljubljani: Franja Cepuder, kuharica, 35 let. — Karel Pirker, pleskar, 51 let. — Andrej Zajc, železniški čuvaj v pok., 61 let. — Ivan Ševšek, hlapec, 22 let. — Josip Žabkar, rudar, 48 let.

Ij Jubilej gledališnega umetnika g. A. Verovška. Kakor smo že omenjali, praznuje slovenski domači umetnik g. Anton Verovšek letos 25 let, odkar deluje na odru slovenskega gledališča. Ne pretiravamo, ako rečemo, da je eden najzvestjših članov slovenskega gledališča, ker je posvetil svoje najboljše moči in najlepša leta predvsem domači umetnosti na ljubljanskem gledališču skozi toliko vrsto let. Njegovo ime je tesno združeno s slovenskim gledališčem; in njegovo vestnost, s katero je vedno na svoj umetniški poklic zrl, bo znalo gotovo tudi ljubljansko občinstvo ceniti, da bo tega, vse dramske stroke obvladujočega domačega umetnika na ta slavnostni večer s svojim obiskom počastilo.

Ij Nagla smrt. Ko je danes okoli 3/4 8. zjutraj stal železniški čuvaj v pokoji Andrej Zajc, rojen dne 9. decembra 1849 v Šiški ter pristojen v Ljubljano, stanujoč Pred Prulami št. 13, poleg stojnice svoje žene na Pogarčarjevem trgu, se je nenadoma zgrudil in je bil takoj mrtev. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatirala, da je Zajca zadela kap na možganih. Prepeljali so ga v stanovanje sorodnikov.

Ij Biciklisti so se zopet pojavili na ljubljanskih ulicah, nekateri celo brez števil in brez zvonca. Nek tak biciklist je včeraj podrl na Marijinem trgu neko gospodično, potem pa brez opravičenja odpeljal dalje. Na take nevarne dvokolesne tiče naj bi strogo pazilo oko postave!

Ij Prijeta goljufica. Včeraj zvečer je policija prijela 22-letno že predkaznovano Heleno Meglič iz Vrbljenja. Aretovanka je meseca grudna služila pri posestniku Petru Mateliču v Škofji ulici. Odslovljena iz službe je na njegovo ime vzela pri nekem trgovcu za 10 kron blaga. Goljufico so oddali sodišču.

Ij Mitniškega paznika se je lotil. Ko je včeraj nek hlapec pripeljal pri predoru na Martinovi cesti mimo mitniškega paznika in je ta, da bi sprejel mitnino, konja ustavil, je začel hlapec z bičem udrihati po pazniku, ki je moral odstopiti, potem je pa udaril po konju in zdirjal dalje. Hlapca čaka plačilo pri sodišču.

Telefonska in brzojavna poročila.

SMRTNA KOSA.

Prevalje, 3. marca. Konsistorijalni svetnik č. g. Kessnar je danes umrl. Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne.

NASILSTVA NEMŠKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV.

Dunaj, 3. marca. Mestni svet je sklenil odpovedati stanovanja vsem tistim strankam, ki so pri ljudskem štetju navedle češki občevalni jezik.

AVDIJENCE PRI CESARJU.

Budimpešta, 3. marca. Cesar je danes v avdijski sprejel ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuena Hedervaryja, hrvaškega bana Tomašiča in avstrijskega notranjega ministra.

VRNITEV GROFA APPONYJA.

Budimpešta, 3. marca. Grof Albert Appony je svoje bivanje v Ameriki podaljšal za en teden. Grof Appony se vrne sem dne 23. t. m. in bo za svoja zabavljanja proti nemažarskim narodom slovesno sprejet. O svojih nastopih v Ameriki, kjer so ga Slovani čisto burno sprejeli, bo grof Appony po Ogrskem predaval.

NOVO FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Pariz, 3. marca. Francoski poslanik v Peterburgu, Louis, je imenovan za generalnega tajnika zunanjega ministrstva. S tem je ustanovljeno novo mesto, ki doslej ni eksistiralo, to pa zato, ker je novi zunanji minister kot diplomat še novinec. Jutri ima novo ministrstvo prvo sejo.

ZAROTA PROTI PORTUGALSKI REPUBLIKI.

Rio de Janeiro, 3. marca. Listi poročajo, da so tu odkrili zaroto proti portugalski republiki. Zarotniki da so imeli zveze z Londonom. Listi trdijo, da imajo oblasti v rokah fascimile pozivov zarotnikov na zaupnike na Portugalskem, naj umore ministrskega predsednika Braga in druge ministre. Vrš se obširna preiskava. (Te vesti je treba sprejeti z veliko rezervno. Doslej so bile vse take »zarote« nalašč izmišljene od portugalske republičanske vlade. Op. ured.)

PREBIVALSTVO BOLGARIJE.

Sofija, 3. marca. Uradno se poroča, da ljudsko štetje izkazuje na Bolgarskem prebivalstva 4.129.108 duš (prej 4.035.576).

GROZODEJSTVA ČRNCV NA HAITIH.

London, 6. marca. Iz Kingstowna (Jamajka) došli amerikanski parnik »Sarnia« je prinesel nove vesti o grozodejstvih črncev na Haitih. Na otoku črncev teče kri v potokih. Mnogo krajev so črnci požgali in opustošili do tal. Nemški konzulat v Porte au Prince je še edino pribežališče za evropske prebivalce. Parnik »Sarnia« je moral dati ljudem živeža, ker je večina prebivalcev izgubila vsled požara in plenjenja črncev vse svoje premoženje. Mnogo družin je v veliki stiski.

STRAŠNA DRAMA.

Rim, 3. marca. Tu se je dogodila strašna ljubavna drama. 40letni poročnik baron Batterno je zavratno z bodalom napadel svojo ljubinko, krasno grofico Trigono, rojeno princezino De Cuto, kateri je zadal tri smrtno rane v vratu. Grofica je bila takoj mrtva, o morilcu je pa upanje, da mu ohranijo življenje. Umorjena grofica je bila jako bogata in je pred dnevi še bliščala s svojo lepoto na dvornem plesu. Imela je dve hčeri. Mož se je hotel že večkrat od nje ločiti, a je to vedno opustil radi javnega škandala. Njen brat je poslanec in večkratni milijonar. Morilec je bil lahkoživec in je imel še nedavno neko čudno ljubezensko afero v Florenci. Baj je napadel grofico v jezi, ker mu ni hotela dati zahtevanih 20.000 frankov.

Razne stvari.

General Lipovac po najnovejših vesteh iz Peterburga ni mrtev, ampak samo težko ranjen.

Spomenik Viktorja Emanuela bi imel tvoriti letošnje leto, ko bo Italija slavila jubilej svojega zedinjenja, nekako središče slavnosti. Toda spomenik še danes ni končan in bo docela gotov šele danes 10 let! Tako se na Laškem sploh zida. Leta 1878 je parlament sklenil postaviti spomenik in votiral zanj 9 milijonov lir. Ze leta 1892,

Imenitna kmečka svatovščina. V Baes - Madoraszu v Ogrskem Banatu, kjer prebivajo pridni in bogati nemški kolonisti s Švabskega, se je zadnjič poročil kmečki sin Jožef Schneider z Marijo Müller. Pojedina je bila pripravljena za 1400 gostov in je trajala od ponedeljka do četrтка. Snedli so: 1 spečene-ga vola, dve mladji govedi, 8 telet, 6 ovac, 650 gosi, 425 purmanov, 1200 kokoši, 60 golobov, 5400 kruhov, 100 kil riža, spili pa 60 hektolitrov vina in 100 sodov pive. Igralo je pet godb.

Scott-ovo emulzijo

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.
Dobiva se v vseh lekarnah. 3109

666 Žalujoči ostali.

H.SUTTNER
Lithuanian Mathematician

urac prva najveća domaća
exportna tvrdka ur zlatnine

Tovarniška var
stvena znamka

IKO

Odgovorni urednik: **Ivan Štefe.**